

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/163/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320205844
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2021:4320205844.3

Uznesenie

Okresný súd Levice vo veci starostlivosti o mal. dieťa: V., bytom ako otec, t.č. Centrum pre deti a rodiny Levice, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, pracovisko Želiezovce, dieťa rodičov: D. a C., o uloženie výchovného opatrenia mal. dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e mal. V. výchovné opatrenie a to pobyt v Centre pre deti a rodiny Levice, Ul. 29. augusta 76/60, 934 01 Levice, najdlhšie na obdobie do 08.07.2021 za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov.

II. Rodičom súd u k l a d á povinnosť spolupracovať s Centrom pre deti a rodiny Levice a s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice začal konanie o uloženie výchovného opatrenia u mal. dieťaťa. Mal. V. bol na základe neodkladného opatrenia, ktoré nariadil súd uznesením č.k. 6P/163/2020-13 zo dňa 15.12.2020, odovzdané do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Levice. Neodkladné opatrenie sa stalo vykonateľným dňa 15.12.2020 a právoplatnosť dňa 8.1.2021. Dňom 15.12.2020 bol maloletý do starostlivosti zariadenia aj fakticky odovzdaný.

2. ÚPSVaR Levice v návrhu uviedol, že mal. V. pochádza z mimomanželského vzťahu otca rodičov. Mal. Matúš má aj mladšiu sestru K., ktorá sa nachádza v Belgicku, kde spolu s matkou žijú približne 3 roky. Mal. dieťa spolu s otcom obýva rodinný dom, ktorý je vo vlastníctve otca. Rodinný dom je v zanedbanom stave, mal. V. spolu s otcom obýva jednu miestnosť a kuchyňu. Mal. V. navštevuje Špeciálnu ZŠ v Leviciach, kde je ubytovaný a kde sa aj stravuje. Mal. V. je vzdelávaný podľa štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, má vypracovaný individuálny vzdelávací program. Otec každý pondelok mal. V. odvedie do školy a každý piatok mal. dieťa vyzdvihne. Hygiena mal. V. je na nižšej úrovni, nakoľko v domácnosti nemajú tečúcu vodu, a preto sa umýva vo vaničke. Zo správy od pediatričky vyplýva, že mal. V. prestal užívať lieky od pedopsychiatra, pretože podľa otca ho v škole uspávajú. Ako ďalej uviedol ÚPSVaR Levice v podanom návrhu, počas šetrení pomerov otec začal uvádzať, že vzhľadom na jeho vek a zhoršujúci sa zdravotný stav, prestáva zvládať starostlivosť o mal. Matúša. Mal. V. sa začína stretávať s rovesníkmi, ktorí majú na neho zlý vplyv a začína sa zaujímať aj o dievčatá. V susedstve rodiny žije dievča s mentálnym postihnutím, o ktoré sa mal. V. začína zaujímať. V. má stredné mentálne postihnutie a nevedomuje si niektoré následky (možné tehotenstvo). Otec uviedol, že jeho zdravotný stav sa zhoršuje, v minulosti odpadával a už ďalej nedokáže zabezpečovať starostlivosť o mal. Matúša. Mal. V. si našiel kamarátov, ktorí nie sú pre neho dobrým vzorom a začal sa zaujímať aj o dievčatá. Nakoľko je V. dieťa zo stredným stupňom mentálnej retardácie je pre otca komplikované poskytnúť mu informácie o sexuálnej výchove. Vyšší vek otca sa odráža aj na starostlivosti o mal. dieťa. Podľa vyjadrenia obce, otec zabúda na pitný režim mal. dieťaťa,

mal. V. nenavará, v domácnosti je údajne zima. Dňa 12.11.2020 telefonicky kontaktovala ÚPSVaR Levice starostka obce Farná, ktorá uviedla, že mal. V. bola privolaná záchranka, nakoľko sa triasol, bol dehydratovaný a pravdepodobne mal epileptický záchvat. ÚPSVaR Levice kontaktoval pediatrické oddelenie NsP Levice a ošetrojúca lekárka mal. V. uviedla, že dieťa má obojstranný zápal pľúc. Dieťa bolo pri prevzatí do nemocnice mierne hygienicky zanedbané a zapáchalo. Vzhľadom na zhoršujúci sa zdravotný stav bolo mal. dieťa prevezené do detskej fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici, kde bolo prijaté pre respiračné (pľúcne) zlyhanie pri insterstisiálnom pľúcnom procese. ÚPSVaR Levice telefonicky kontaktovala nemocnica v Banskej Bystrici kvôli zdravotnému stavu mal. V.. Ošetrojúca lekárka mal. Matúša uviedla, že mal. dieťa sa nakazilo infekciou od potkanov, uviedla, že aj mal. dieťa priznalo, že sa u nich v domácnosti nachádzajú myši. Obec ÚPSVaR Levice informovala o tom, že mal. V.ije v nevyhovujúcom prostredí a často údajne konzumuje pokazené potraviny. ÚPSVaR Levice telefonicky kontaktoval ošetrojúcu lekárku mal. V. MUDr. Forbakovú, ktorá uviedla, že mal. dieťa sa vzhľadom na jeho zdravotný stav nemôže vrátiť do starostlivosti otca. ÚPSVaR Levice telefonicky kontaktoval aj matku mal. dieťaťa, ktorá uviedla, že chce prevziať starostlivosť o mal. Matúša, ale vzhľadom na opatrenia spojené s Covid-19 tak momentálne nevie spraviť. Matka uviedla, že v Belgicku má problém zabezpečiť aj školskú dochádzku pre mal. Matúša a preto by bolo lepšie, keby povinnú školskú dochádzku dokončil na Slovensku. Matka ďalej uviedla, že starostlivosť o mal. V. prevezme jej sestra. ÚPSVaR Levice telefonicky kontaktoval aj tetu mal. V., ktorá uviedla, že momentálne nemôže prevziať starostlivosť o mal. dieťa, ale je ochotná si V. k sebe zobrať počas prázdnin a sviatkov. Obec Farná uviedla, že matka mal. V. už 4 roky sľubuje, že o neho prevezme starostlivosť, avšak do tohto času tak nespravila. V minulosti, ešte keď matka obývala spoločnú domácnosť s otcom, mal. Matúšom a mal. Kristínou bola voči starostlivosti o mal. deti nezodpovedná a uprednostňovala svoje záujmy pred starostlivosťou o mal. deti. ÚPSVaR Levice sa obrátil zo žiadosťou o spoluprácu na Centrum pre medzinárodnú ochranu detí za účelom prešetrenia pomerov v domácnosti matky, avšak zatiaľ nebola ÚPSVaR odpoveď doručená. Ako ďalej uviedli v návrhu, vzhľadom na to, že otec už nedokáže zabezpečovať starostlivosť o mal. V. a matka do tohto času neprejavila skutočný záujem, aby mal. dieťa prevzala do svojej starostlivosti je nevyhnutné mal. dieťa umiestniť, nakoľko pri návrate do domácnosti otca by mohol byť ohrozený jeho život a zdravie. V súčasnosti ÚPSVaR Levice nevidujeme žiadnu osobu vhodnú, schopnú a ochotnú zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. dieťa a keďže šetrením pomerov a telefonickými rozhovormi s obcou a ošetrojúcimi lekármi mal. dieťaťa bolo zistené, že návrat mal. V. do domácnosti otca môže ohroziť jeho život a zdravie, je potrebné jeho umiestnenie v Centre pre deti a rodiny.

3. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 12P/135/2015-40 zo dňa 20.10.2015 bol mal. V. aj so sestrou K. zverený do osobnej starostlivosti otca a matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu mal. detí v minimálnom zákonom stanovenom rozsahu 30 % zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa.

4. Matka neúčast' na pojednávaní ospravedlnil. K veci sa písomne vyjadrila dňa 9.4.2021, kedy uviedla, že v roku 2017 prijala možnosť privyrobiť a zlepšiť si finančnú situáciu, preto odišla do Belgicka. Vzala aj dcéru a to po dohode s otcom, kedy sa dohodli ústne, že matka sa bude starať o dcéru a otec o syna. Keď sa jej zlepšila finančná situácia, chcela sa v roku 2018 starať aj o syna, ale otec s tým nesúhlasil. Podľa matky už vtedy však výchovu syna nezvládal, ale nedalo sa s ním dohodnúť. Matka chce situáciu riešiť po skončení základnej školskej dochádzky (obava ako sa syn začlení do nového prostredia, príjem jazykovú bariéru). Matka je zamestnaná, dcéra navštevuje školu, žijú pokojným životom.

5. Na Okresnom súde Levice prebieha konanie o zmene úpravy výkonu rodičovských práv povinností pod sp. zn. 10P/155/2020 na návrh otca, ktorý navrhuje zverenie oboch mal. detí do osobnej starostlivosti matke. Vo veci nie je rozhodnuté.

6. Otec na pojednávaní vypovedal, že matka odišla do Belgicka asi pred 7 rokmi. Vtedy aj podpísal na súde, že syn aj dcéra budú zverení jemu. Asi pred 3 rokmi prišla matka s tým, že dcéru odvezie k mame, ale zobrala si ju do Belgicka. Otec vtedy súhlasil. O Matúša sa staral, chcel, aby sa osamostatnil, aby sa naučil písať, čítať. Je však už dôchodca a má horší zdravotný stav, zvykol odpadnúť a vtedy by sa o V. nemal kto postarať, pretože on sám sa o seba postarať nevie. Otec by bol tiež radšej, keby bol syn u neho a pomohol mu, pretože aj on sám už potrebuje pomoc. Žije sám v rodinnom dome, ktorý postavil. Okolo seba ešte viem porobiť čo treba, ale o V. sa už starať nevládze.

7. CDR Levice v správe zo dňa 18.1.2021 uvádza, že mal. V. je v ich zariadení umiestnený od 15.12.2020 v samostatnej skupine. Dieťa zaostáva s vývinovým obdobím vo viacerých oblastiach, čo je podmienené hlavne mentálnym postihnutím a vyrastaním v málo podnetnom prostredí. Komunikačná schopnosť je výrazne narušená, hlavne expresívna zložka reči. V spoločnosti sa správa slušne. V sprievode dospelé osoby sa dokáže orientovať v širšom sociálnom prostredí. V stave napätia a rozrušenia sa prejavuje silná agresivita, impulzivita a neurotické tendencie. Veľmi ľahko sa rozčúli a prejavujú sa u neho nekontrolovateľné sexuálne tendencie. Navštevuje 10. ročník ŠZŠ v Leviciach, ktorú navštevoval aj pred umiestnením. Je vzdelávaný podľa programu pre deti so stredným stupňom mentálneho postihnutia. Správanie V. je v súlade so školským poriadkom. Pekne číta, chápe obsah prečítaného, orientuje sa na číselnej osi. Pri manuálnych prácach vzhľadom na jeho zručnosti vyžaduje pomoc. Pred príchodom do CDR bol hospitalizovaný v FN Banská Bystrica, kde mu bol diagnostikovaný hatavírusový pulmonálny (kardiopulmonálny) syndróm. Je v pravidelnej pedopsychickej starostlivosti, nastavený na medikamentóznú liečbu. Pre nezvládnuteľné agresívne správanie mu bola liečba menená. Po liečbe antipsychotikami bol hospitalizovaný pre extrapiramídové príznaky. Bol objednaný na hospitalizáciu do PN Kremnica, kde nastúpil dňa 17.2.2021.

Počas umiestnenia v CDR V. kontaktujú telefonicky obaja rodičia, sestra aj matkina sestra. Matka mu už dlhší čas sľubuje, že sa o neho postará, čo sa však zatiaľ nestalo. Otec je starobný dôchodca a starostlivosť o maloletého už nezvláda. V. sa so svojou rodinou rozpráva rád, avšak svoje nahromadené emócie po telefonátoch dokáže dať najavo agresívnym správaním. Ťažko znáša svoje umiestnenie v CDR, čo nenapomáha ani plynulému adaptačnému procesu na nové prostredie.

8. Podľa § 28 odsek 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 28 odsek 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

10. Podľa § 37 odsek 3 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 45 alebo 48, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

11. Podľa § 37 odsek 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, inú povinnosť.

12. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

13. Podľa § 37 odsek 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

14. V prejednávanej veci má súd preukázané, že otec jednak nemá vhodné bytové podmienky na starostlivosť o mal. dieťa a jednaj nie je schopný sa o syna ani adekvátne postarať, a to vzhľadom na svoj vysoký vek a zdravotný stav a rovnako vzhľadom na mentálne postihnutie psychický stav mal. V.. Matka síce deklaruje záujem o prevzatie starostlivosti o syna, zatiaľ jej snaha ostáva len v rovine verbálnej. O zverení maloletého do starostlivosti matke však bude rozhodované v samostatnom konaní, ktoré sa vedie pod sp. zn. 10P/155/2020. V súčasnosti úrad práce neeviduje žiadnu fyzickú osobu, ktorá by bola

ochotná a schopná prevziať starostlivosť o V.. Šetrením rodinných pomerov v domácnosti aj v spolupráci s Obcou Farná a ošetrojúcimi lekármi dieťaťa bolo zistené, že návrat V. do domácnosti otca môže ohroziť jeho zdravie a život, preto je uložené výchovné opatrenie jednoznačne v záujem maloletého. Pretože pobyt v zariadení možno uložiť najdlhšie na obdobie 6 mesiacov a mal. V. je v CDR umiestnený už na základe neodkladného opatrenia, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 8.1.2021, súd výchovné opatrenie uložil najdlhšie na obdobie do 8.7.2021.

15. Zároveň s nariadením výchovného opatrenia uložil súd rodičom povinnosť s CDR a ÚPSVaR spolupracovať.

16. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.